

Na osnovu člana 9. stav (3), člana 10. stav (5), člana 12. stav (3), člana 75. Zakona o zaštiti zdravlja bilja ("Službeni glasnik BiH", broj 23/03) i člana 61. stav (2) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02 i 102/09), Uprava Bosne i Hercegovine za zaštitu zdravlja bilja donosi

PRAVILNIK
O MJERAMA ZA SPRJEČAVANJE UNOŠENJA I ŠIRENJA UZROČNIKA BOLESTI VREtenASTE
KRTOLE KROMPIRA - *POTATO SPINDLE TUBER VIROIDA*

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Predmet)

Ovim Pravilnikom se propisuju mjere za sprječavanje unošenja i širenja uzročnika bolesti vretenaste krtole krompira -*Potato spindle tuber viroida* (u daljnjem tekstu: štetni organizam), zahtjevi koji moraju biti ispunjeni pri uvozu prijevozu/prijenosu određenog bilja te način provođenja posebnog nadzora i izvještavanja o prisutnosti štetnog organizma.

Član 2.

(Značenje izraza)

Izrazi upotrijebljeni u Zakonu o zaštiti zdravlja bilja ("Službeni glasnik BiH", broj 23/03) (u daljnjem tekstu: Zakon) upotrebljavaju se i u ovom Pravilniku, a posebni izrazi upotrijebljeni u ovom Pravilniku imaju slijedeće značenje:

- a) mjesto proizvodnje znači polje ili više polja ili jedinica zaštićene proizvodnje usjeva koji funkcioniraju kao jedinstvena proizvodna ili poljoprivredna jedinica;
- b) ovlaštena laboratorija je laboratorija koja je osposobljena za testiranje ovog štetnog organizma i koja je od Uprave BiH za zaštitu zdravlja bilja (u daljnjem tekstu: Uprava) dobila ovlaštenje u skladu sa Zakonom i Pravilnikom o uslovima u pogledu stručne, prostorne i tehničke osposobljenosti fitosanitarnih laboratorija za izvođenje laboratorijskih testiranja radi dijagnosticiranja štetnih organizama ("Službeni glasnik BiH", broj 63/10).

II. UNOŠENJE I PREMJEŠTANJE ODREĐENOG BILJA

Član 3.

(Zahtjevi pri uvozu)

Radi sprječavanja unošenja štetnog organizma, bilje namijenjeno sadnji, uključujući sjeme, iz roda *Brugmansia* Pers. i vrste *Solanum jasminoides* Paxton (u daljnjem tekstu: određeno bilje) dopušteno je unositi u Bosnu i Hercegovinu samo:

- a) ako su ispunjeni zahtjevi navedeni u tački 1. Priloga koji je štampan uz ovaj Pravilnik i njegov je sastavni dio, i
- b) ako je pri unošenju obavljen službeni pregled i testiranje toga bilja na prisutnost štetnog organizma u skladu sa Zakonom i Pravilnikom o mjerama za sprečavanje unošenja, širenja i suzbijanja štetnih organizama na bilju, biljnim proizvodima i reguliranim objektima ("Službeni glasnik BiH", broj 59/11), te ako je utvrđeno da to bilje nije zaraženo štetnim organizmom.

Član 4.

(Zahtjevi pri prijevozu/prijenosu)

- (1) Određeno bilje, bilo da je porijeklom iz Bosne i Hercegovine ili je uvezeno u Bosnu i Hercegovinu u skladu s članom 3. ovoga Pravilnika, osim malih količina bilja koje koristi vlasnik odnosno primatelj u nekomercijalne svrhe, pod uslovom da pritom nema opasnosti od širenja štetnog organizma, dopušteno je premještati na teritoriju Bosne i Hercegovine samo ako ga prati biljni pasoš pripremljen i izdat u skladu s Pravilnikom o fitosanitarnom registru i o biljnom pasošu ("Službeni glasnik BiH", broj 05/13) i ako je tokom svoga cijelog životnog ciklusa ili od trenutka njegova unošenja u Bosnu i Hercegovinu raslo na mjestu proizvodnje:
 - a) u nezaraženom području, koje je odredila Uprava nakon provođenja programa posebnog nadzora u skladu s odgovarajućim međunarodnim normama za fitosanitarne mjere, ili
 - b) u kojem je testiranjem svih partija određenog bilja prije premještanja utvrđeno da ono nije zaraženo štetnim organizmom, ili
 - c) u kojem je testiranjem svih povezanih matičnih biljaka određenog bilja, prije premještanja toga bilja, utvrđeno da nisu zaražene štetnim organizmom. Nakon testiranja moraju se osigurati uslovi za rast u kojima će povezane matične biljke i određeno bilje ostati nezaraženi prije premještanja.

"Službeni glasnik BiH", broj: 30/13

- (2) Određeno bilje dopušteno je premještati samo ako su ispunjeni uslovi iz tačke 2. Priloga ovoga Pravilnika.

Član 5.

(Posebni nadzor)

Radi utvrđivanja prisutnosti štetnog organizma na biljkama domaćinima ili dokazivanja zaraze štetnim organizmom na teritoriju Bosne i Hercegovine, provodi se posebni nadzor u skladu s godišnjim programom donesenim od strane Uprave na osnovu Zakona i, kad je to potrebno, obavlja se testiranje.

Član 6.

(Sumnja na zarazu)

Kad vlasnici bilja uoče simptome koji upućuju na zarazu štetnim organizmom, obavezni su o tome odmah i na najbrži način izvijestiti nadležnog fitosanitarnog ili šumarskog inspektora (u daljnjem tekstu: nadležni inspektor).

III. FITOSANITARNE MJERE

Član 7.

(Mjere u slučaju sumnje na zarazu)

U slučaju sumnje na zarazu štetnim organizmom, nadležni inspektor će:

- a) uzeti službeni uzorak i poslati ga na laboratorijsku analizu u ovlaštenu laboratoriju.
- b) do dobijanja rezultata laboratorijskog testiranja:
 - 1) zabraniti prijevoz/prijenos određenog bilja s mjesta gdje je uzet uzorak,
 - 2) narediti stroge higijenske mjere pri kontaktu s određenim biljem,
 - 3) obezbijediti jednokratno korištenje rukavica, nazuvaka i odijela koji se nakon upotrebe spaljuju,
 - 4) izvršiti dezinfekciju opreme, pribora i alata.

Član 8.

(Mjere nakon potvrde zaraze)

Ako se laboratorijskim testiranjem potvrdi zaraza štetnim organizmom, nadležni inspektor će vlasniku određenog bilja narediti provođenje sljedećih mjera na mjestu proizvodnje:

- a) uništenje spaljivanjem:
 - 1) svih biljaka na kojima je potvrđena zaraza,
 - 2) svih biljaka čiji je rezultat testiranja bio negativan ili nisu bile testirane, ali su porijeklom iz istog izvora kao zaražene biljke,
 - 3) svih biljaka dobivenih razmnožavanjem zaraženih biljaka,
- b) pridržavanje strogih higijenskih mjera pri uništavanju tog bilja:
 - 1) jednokratno korištenje rukavica, nazuvaka i odijela, koji se nakon upotrebe spaljuju,
 - 2) dezinfekciju opreme, pribora i alata,
- c) praćenje zdravstvenog stanja svih određenih biljaka tokom razdoblja od jedne godine. Nakon godine dana praćenja, a prije premještanja, mora se provesti testiranje na prisutnost štetnog organizma.

Član 9.

(Druge mjere)

Radi zaštite od unošenja štetnog organizma u Bosnu i Hercegovinu i njegova širenja, Uprava može propisati i druge mjere u skladu s ovim Pravilnikom.

IV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 10.

(Stupanje na snagu i primjena)

- (1) Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH", a početak će se primjenjivati od 01.01.2014. godine.
- (2) Iznimno od stava (1) ovoga člana, odredba člana 4. stava (1) ovoga Pravilnika, koja se odnosi na zahtjeve vezane za biljne pasoše, početak će se primjenjivati sa početkom izdavanja biljnih pasoša.

Broj UZZB-01-1-02-2-371-1/13

02. aprila 2013. godine, Sarajevo Direktor **Radenko Radović**, s. r.

PRILOG

1. Zahtjevi pri unošenju u Bosnu i Hercegovinu

Ne dovodeći u pitanje odredbe Liste III., dijela A, tačke 13. iz Priloga III Pravilnika o Listama štetnih organizama, listama bilja, biljnih proizvoda i regulisanih objekata ("Službeni glasnik BiH", broj 69/09) iz člana 3. tačke b) ovoga Pravilnika, pošiljke određenog bilja porijeklom iz trećih zemalja mora pratiti fitosanitarni certifikat u skladu sa Zakonom i Pravilnikom iz člana 3. tačke b) ovoga Pravilnika, a u rubrici "Dopunska izjava" fitosanitarnoga certifikata mora biti navedeno da je određeno bilje raslo na mjestu proizvodnje u smislu definicije iz međunarodne norme za fitosanitarne mjere br. 5 (FAO) - "Rječnik fitosanitarnih izraza" (u daljnjem tekstu: mjesto proizvodnje), koje je upisala i nadgledala nacionalna služba nadležna za zdravstvenu zaštitu bilja zemlje porijekla:

- a) u zemlji za koju je poznato da se u njoj ne pojavljuje štetni organizam, ili
- b) koje se nalazi u nezaraženom području, koje je u skladu s odgovarajućim Međunarodnim normama za fitosanitarne mjere odredila nacionalna služba nadležna za zdravstvenu zaštitu bilja zemlje porijekla. U rubrici "Mjesto porijekla" fitosanitarnog certifikata mora biti upisan naziv nezaraženog područja; ili
- c) u kojem je testiranjem svih partija određenog bilja prije njegova premještanja utvrđeno da ono nije zaraženo štetnim organizmom, ili
- d) u kojem je testiranjem svih povezanih matičnih biljaka određenog bilja prije njegova premještanja utvrđeno da bilje nije zaraženo štetnim organizmom. Nakon testiranja moraju se osigurati uvjeti za rast u kojima će povezane matične biljke i određeno bilje ostati nezaraženi prije premještanja.

2. Zahtjevi pri premještanju

Određeno bilje, bilo da je porijeklom iz Bosne i Hercegovine ili je uvezeno u Bosnu i Hercegovinu u skladu s članom 3. ovoga Pravilnika, osim malih količina bilja koje koristi vlasnik odnosno primatelj u nekomercijalne svrhe, pod uslovom da pritom nema opasnosti od širenja štetnog organizma, dopušteno je premještatati unutar Bosne i Hercegovine samo ako ga prati biljni pasoš pripremljen i izdan u skladu s odredbama Pravilnika o fitosanitarnom registru i o biljnom pasošu, i ako je tokom svoga cijelog životnog ciklusa ili od trenutka njegova unošenja u Bosnu i Hercegovinu raslo na mjestu proizvodnje:

- a) u državi članici za koju je poznato da se u njoj ne pojavljuje štetni organizam, ili
- b) u nezaraženom području, koje je odredila nacionalna služba nadležna za zdravstvenu zaštitu bilja države članice, u skladu s odgovarajućim Međunarodnim normama za fitosanitarne mjere, ili
- c) u kojem je testiranjem svih partija određenog bilja prije njegova premještanja utvrđeno da ono nije zaraženo štetnim organizmom, ili
- d) u kojem je testiranjem svih povezanih matičnih biljaka određenog bilja, prije premještanja, toga bilja, utvrđeno da nisu zaražene štetnim organizmom. Nakon testiranja moraju se osigurati uslovi za rast u kojima će povezane matične biljke i određeno bilje ostati nezaraženi prije premještanja.